

Pestprotocol De Pionier

Onze school wil een veilige omgeving voor leerlingen zijn. Daar hoort pesten niet bij. Wij doen er dan ook alles aan om pesten tegen te gaan, samen met ouders en leerlingen. In dit protocol staat wat wij als school doen om pesten te voorkomen, en hoe wij pesten aanpakken. We beschrijven de volgende onderwerpen:

- Onze kijk op pesten
- Wat is pesten?
- Signalen van pestgedrag
- Rollen bij pesten
- Pestgedrag voorkomen en aanpakken
- Stappenplan
- Omgangsregels op De Pionier
- Adviezen aan ouders

Onze kijk op pesten

De Pionier is een veilige school, waar kinderen graag naartoe gaan. Wij werken samen aan een positieve sfeer, waarin leerlingen zich volop kunnen ontwikkelen en tot bloei kunnen komen. Vertrouwen in wat de leerling kan is daarbij de basis. De uitgangspunten van dit pestprotocol zijn daarom:

Veiligheid en geborgenheid zijn essentiële voorwaarden om te kunnen leren en ontwikkelen. De school werkt daarom aan een veilige schoolomgeving. Daar hoort pestgedrag niet thuis.

We willen pestgedrag voorkomen. Daarom bespreken we het onderwerp pesten met de kinderen en stellen samen met hen regels vast **overeenkomend met de schoolregels**.

Leerkrachten moeten in staat zijn om pesten te signaleren (samen met de ouders) en een duidelijk standpunt in te nemen.

Alleen als er sprake is van een goede samenwerking tussen ouders, medewerkers en leerlingen kunnen we pestgedrag succesvol bestrijden.

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling regelmatig psychisch en/of fysiek wordt bedreigd, geïsoleerd en geïntimideerd. Pesten is een vorm van geweld en erg bedreigend. Het slachtoffer kan hierdoor ernstige schade oplopen. Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker.

Vaak gebeurt het pesten niet één keer, maar herhaaldelijk bij hetzelfde kind. De pester heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, is onzeker en bang.

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de kinderen min of meer aan elkaar gewaagd. Het gedrag nodigt dan uit; de ander mag iets terug doen, in een onschuldige sfeer. Het gaat om een prikkelend spelletje dat door geen van beide partijen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Het kan goed zijn voor de ontwikkeling van kinderen om elkaar af en toe te plagen. Die vaardigheid om op de juiste manier te reageren wordt hiermee ontwikkeld.

Signalen van pestgedrag

Het specifieke van pesten ligt in het bedreigende en systematische karakter ervan. Voorbeelden, en tegelijk signalen, van pestgedrag zijn:

- Een bijnaam geven, niet bij de eigen naam noemen
- Een klasgenoot veelvuldig ergens de schuld van geven
- Opmerkingen maken over iemands kleding of uiterlijk
- Een ander kind achternalopen of buiten de school opwachten
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klemzetten
- Spullen afpakken; dwingen om bezittingen af te geven
- Een kind dwingen om bepaalde dingen te doen, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen
- Dreigen ("als je dat doorvertelt zal ik je krijgen")
- Belachelijk maken, uitlachen bij een verkeerd antwoord in de klas

Specifieke manieren van 'cyberpesten':

- E-mails versturen onder een valse naam
- Versturen van niet gepaste filmpjes of foto's
- Niet passende berichten versturen via Social Media
- Opnames maken met de webcam zonder toestemming
- Ook als het pestgedrag buiten de school plaatsvindt tussen leerlingen ondernemen we vanuit de school actie. Wanneer de school in kennis wordt gesteld van pestgedrag buiten school brengen we ouders van betreffende leerlingen op de hoogte zodat ze met elkaar contact kunnen opnemen. We leggen de verantwoordelijkheid zoveel mogelijk bij ouders maar indien nodig helpen we bij het zoeken naar een oplossing.

Rollen bij pesten

We onderscheiden vier rollen bij pesten:

Pester

Pesters lijken populair te zijn, maar ze dwingen hun populariteit af door te laten zien hoe sterk ze zijn of wat ze allemaal kunnen. Ze hebben feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn. Het kan voorkomen dat een pester een kind is dat zelf slachtoffer is of was in een andere situatie. Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier. Ze doen het met woorden, geniepige opmerkingen of door andere kinderen buiten te sluiten. Fysiek geweld komt bij meisjes minder voor dan bij jongens. Pesters kunnen op termijn last hebben van hun pestgedrag. Door verkeerde en beperkte sociale vaardigheden hebben ze moeite om vriendschappen op te bouwen die niet zijn ingericht op basis van machtsverhoudingen.

Gepest kind

Kinderen die gepest worden hebben meestal een beperkte weerbaarheid. Het lukt hen niet om daadwerkelijk actie te ondernemen tegen hun kwelgeesten, en daarvan zijn de pesters zich bewust. Vaak zijn gepeste kinderen angstig en onzeker in een groep en ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen of buitengesloten te worden. Ze voelen zich eenzaam en hebben in hun omgeving weinig of geen vriendjes of vriendinnetjes op wie zij terug kunnen vallen.

Meelopers

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten in een actieve rol. De meelopers doen incidenteel wel mee. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de angst om zelf slachtoffer te worden. Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken dat ze mee kunnen liften op de populariteit van de pester. Mee doen met pesten wordt vaak gedaan om een vriend of een vriendin te kunnen behouden.

De andere kinderen

Er zijn kinderen die niet merken dat er gepest wordt, en anderen die het simpelweg niet willen weten en er om die reden er niet op reageren.

Pestgedrag voorkomen en aanpakken

Middels de schoolregels van De Pionier zorgen we dat pesten zoveel mogelijk voorkomen wordt. Indien dit niet lukt pakken we het zo goed en snel mogelijk aan.

Preventie: algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt ervoor dat de directie en alle medewerkers voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en over de aanpak van pestgedrag. Als zij pestgedrag signaleren maken zij hier direct werk van.

De school zorgt voor een goed beleid over pesten, om de veiligheid van onze leerlingen te waarborgen. De schoolregels zijn bekend bij alle medewerkers m.b.t. pesten in het algemeen en de aanpak van pestgedrag. Bij het signaleren van pestgedrag wordt hier actie op ondernomen om de veiligheid van onze leerlingen te waarborgen.

In alle groepen werken we met de methode Kwink voor sociaal emotionele ontwikkeling.

Actie: steun bieden aan het gepeste kind

We nemen het probleem van het kind serieus

We zoeken uit wat er is gebeurd

We overleggen met het kind over mogelijke oplossingen

We zorgen voor vervolgesprekken

We zorgen dat alle leerlingen weten wie de vertrouwenspersoon is op school

We schakelen eventueel deskundige hulp in van buiten wanneer dit voor de leerling en/of de groep wenselijk is.

Reactie: steun bieden aan de pester

We confronteren het kind met zijn gedrag en de gevolgen ervan

We proberen de achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen

We helpen het kind om zijn relaties met andere kinderen te verbeteren

We stellen grenzen en handhaven die consequent

We brengen het team op de hoogte om ongepaste situaties te voorkomen

We nodigen de ouders van de pester uit wanneer het pestgedrag hardnekkig is om samen tot oplossingen en afspraken te komen.

We schakelen eventueel deskundige hulp in van buiten wanneer dit voor de leerling en/of de groep wenselijk is.

De groep betrekken bij het probleem

De leerkracht bespreekt het pesten met de groep en benoemt de rol van de leerlingen hierin

De groep bespreekt mogelijke oplossingen en de leerlingen bedenken wat zij kunnen doen om de situatie te verbeteren. De leerkracht komt hier met inbreng vanuit de groep later weer op terug.

Steun bieden aan de ouders

We nemen ouders die zich zorgen maken serieus

We informeren en werken samen met ouders bij pest-situaties, het pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen

We verwijzen ouders zo nodig door naar deskundige hulpverleners

Stappenplan

Wat doen we als we pestgedrag signaleren?

Het pestgedrag wordt gemeld bij de groepsleerkracht.

De leerkracht gaat in gesprek met de pester(s) en informeert de schoolleiding.

De leerkracht maakt afspraken met de betrokken leerlingen en noteert dit in het leerlingvolgsysteem.

De leerkracht maakt minimaal 1 vervolgspraak om te evalueren, indien nodig worden er meer afspraken ingepland.

Bij pestgedrag informeren leerkrachten ouders. Soms is dat ook andersom. In overleg met ouders van de gepeste, worden ouders van de pester geïnformeerd en betrokken. Aan het eind van dit gesprek worden de afspraken met de pester nadrukkelijk besproken en vastgelegd. Ook de sancties bij het overtreden van de afspraken worden gemeld. De leerkracht noteert de afspraken in het leerlingvolgsysteem.

De leerkracht brengt de directie en de intern begeleider op de hoogte van het gesprek. Waar nodig sluit de intern begeleider aan bij vervolgspraken.

Als het probleem zich blijft herhalen meldt de leerkracht dit aan de directie. De leerkracht geeft daarbij een overzicht van de data van de gebeurtenissen, de data en de inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken.

De directie roept de ouders op voor een gesprek. Ook het kind wordt daarbij betrokken. De directeur noteert de uitkomsten van het gesprek in het leerlingvolgsysteem.

Wanneer het pestgedrag niet stopt verwijzen we door naar externe hulpverlening.

Als het pestgedrag niet verbetert, of de ouders werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken, kan de schoolleiding in overleg met het bestuur bijzondere maatregelen nemen, zoals het isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing.

Algemene regels

Een belangrijke afspraak in de groepen is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt gezien als klikken. Als een kind gepest wordt of als kinderen onderling ruzie hebben en er zelf niet uitkomen, mogen zij hulp vragen aan de leerkracht.

Een tweede afspraak is dat alle kinderen de verantwoordelijkheid hebben om pestgedrag aan te kaarten bij de leerkracht. De leerlingen zijn immers samen verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Als derde hebben we de afspraak dat de school en ouders samen werken aan het probleem, maar binnen hun eigen grenzen. Het is dus niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen.

Omgangsregels

Ik luister naar de ander

Ik praat aardig tegen de ander

Ik help de ander

Ik doe de ander geen pijn

Ik ben eerlijk

We zijn aardig voor elkaar

We noemen elkaar bij de voornaam

We laten elkaar uitpraten

We blijven van elkaar en elkaars spullen af

We gebruiken geen scheldwoorden

We beoordelen elkaar niet op het uiterlijk

We lachen elkaar niet uit en roddelen niet over elkaar

We bedreigen elkaar niet en doen elkaar geen pijn

We vertellen het aan de meester of juf als we zien dat iemand gepest wordt

We sluiten elkaar niet buiten

Adviezen aan ouders

We hebben een aantal adviezen op een rij gezet voor ouders. Wat kunt u doen om mee te helpen pestgedrag te voorkomen of te stoppen?

Ouders van gepeste kinderen

Het is belangrijk om de communicatie met uw kind open te houden en in gesprek te blijven met elkaar. Als er sprake is van pesten op school, bespreek dit dan met de leerkracht. Wij vinden het prettig op te hoogte gesteld te worden wanneer uw zoon of dochter op straat of ergens anders gepest wordt door medeleerlingen en dit mogelijk gevolgen heeft voor het met plezier naar school gaan.

Kinderen die gepest worden hebben behoefte aan steun. Dat kan zijn in de vorm van positieve stimulering, een complimentje of een schouderklop bijvoorbeeld. Hierdoor vergroot het zelfrespect en voelt een kind zich gezien en gesteund.

Ouders van pesters

Ook hier geldt dat een open communicatie belangrijk is. Probeer bijvoorbeeld in gesprek met uw kind te achterhalen wat zijn of haar drijfveren zijn. Maak het kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.

Benoem positieve dingen in het gedrag van uw kind. Maak duidelijk dat u het eens bent met de beslissingen van de school rond het pestgedrag.